

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER

ISSN
2782-4365

Проверить
номер:

Научно-образовательный электронный журнал

ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ

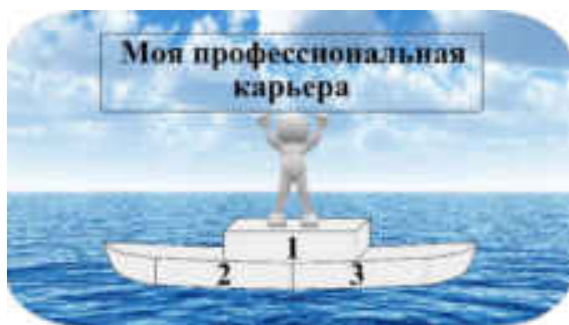
Выпуск №71-3 (том 2)
(февраль, 2026)

Google
Scholar

Периодичность выпуска: 1 раз в неделю
Сайт: mpcareer.ru/oinv21veke. Почта: obrmppcareer@mail.ru

Международный научно-образовательный
электронный журнал
«ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ»

ISSN 2782-4365

УДК 37

ББК 94

**Международный научно-образовательный электронный журнал
«ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ». Выпуск №71-3 (том 2) (февраль,
2026). Дата выхода в свет: 23.02.2026.**

Журнал объединяет авторов на территории стран СНГ и помогает обмениваться передовыми научно-образовательными исследованиями.

Содержит научные работы отечественных и зарубежных авторов по экономическим, техническим, философским, юридическим и другим наукам.

Миссия научно-образовательного электронного журнала «ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ» состоит в поддержке интереса читателей к оригинальным исследованиям и инновационным подходам в различных тематических направлениях, которые способствуют распространению лучшей отечественной и зарубежной практики в интернет пространстве.

Целевая аудитория журнала охватывает работников сферы науки и образования (педагоги, учителя, ученые, преподаватели, научные сотрудники, бакалавры, магистранты, аспиранты).

Материалы публикуются в авторской редакции. За соблюдение законов об интеллектуальной собственности и за содержание работ ответственность несут авторы работ. Мнение редакции может не совпадать с мнением авторов научных работ. При использовании и заимствовании материалов ссылка на издание обязательна.

© ООО «МОЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КАРЬЕРА»

© Коллектив авторов

Solijonova Muborakxon Tavakkaljon qizi MUSTAQILLIK YILLARIDA O'ZBEKISTONDA MA'NAVIY VA MADANIY TARAQQIYOT	518
Amonova Shahrizod, Rahmatillayeva Diyora, Abdulahatova Bahora MYOCARDIAL INFARCTION: MODERN STRATEGIES IN EARLY DIAGNOSIS AND MANAGEMENT	523
Myratberdiyeva Mahriban THE LEGAL STATUS OF SMART CONTRACTS	528
Нефасов Ганишер Абдурашидович, Салимбоев Уткиржон Неъматжон угли ТЕОРИЯ ВЕКТОРОВ И ОСНОВНЫЕ ПОНЯТИЯ	532
Numanova Selbi HELICAL ANTENNA TECHNOLOGIES	542
Golayev Jumamyrat, Orazlyyev Agajan, Churiyev Ysmayyl SELECTION AND SEED PRODUCTION OF HIGH-YIELDING VEGETABLE VARIETIES	548
Иламанов Язмырат Атаевич ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ПУСТЫНИ КАРАКУМЫ	551
Mirzoyeva I.E., Muqumova M.M. O'RTACHO'L VOHA LANDSHAFTLARINI SAMARALI TASHKI QILISHNING GEOGRAFIK JIHATLARI	556
Atayeva Govherjemal THE IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON CROP ROTATION AND BIODIVERSITY	561
Begsoltan Tashliyeva, Gulbahar Amangeldiyeva, Yakup Archalyyev, Shazada Akmammedov THE IMPACT OF EARLY AND INTERMEDIATE SOWING PERIODS ON THE YIELD OF SUGAR BEET	564
O'rozov N.E., Bahodirov F.Z. THE ONCOGENIC MICROBIOME: FUSOBACTERIUM NUCLEATUM AND THE FAILURE OF TARGETED THERAPIES IN COLORECTAL CARCINOMA	567
Irgashbekova Nigora Rustamovna THEORETICAL ASPECTS OF THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF GRAMMATICAL SKILLS IN ENGLISH	576
Karimov Jamshid Mamayusupovich, Karimov Mironshoh O'tkir o'g'li KORPORATIV HUQUQIY MUNOSABATLAR TUSHUNCHASI, OBYEKT VA SUBYEKTLARI	580
Batyrov Guvanch, Ataballyyev Yhlas, Allakova Tovshan MODERN TECHNOLOGIES AND BIOLOGICAL FEATURES OF GREENHOUSE TOMATO CULTIVATION	583
Дурдыева Дуня БАНКОВСКИЕ КАРТЫ И ИХ БЕЗОПАСНОСТЬ	586

ФИО автора(-ов): *O'zbekiston Milliy Universiteti*

Yurisprudensiya yo'nalishi 4-kurs talabasi

Karimov Jamshid Mamayusupovich

O'zbekiston Milliy Universiteti

Yurisprudensiya yo'nalishi 4-kurs talabasi

Karimov Mironshoh O'tkir o'g'li

Название публикации: «KORPORATIV HUQUQIY MUNOSABATLAR TUSHUNCHASI, OBYEKT VA SUBYEKTLARI»

Annotatsiya. Mazkur maqolada mamlakatimizning huquq tizimidan o'rin olgan korporativ huquqning tahlili keltirilgan. Maqolada korporativ huquqiy munosabat tushunchasi, turlari, mamlakatimiz huquq tizimida tutgan o'rni, obyektlari va subyektlari haqida bo'lib, shuningdek, ushbu institutini yanada rivojlantirish uchun takliflar berilgan.

Kalit so'zlar. korporativ, obyekt, subyekt, ustav, kapital

Mamlakatimiz mustaqillikka erishganidan so'ng davlatning iqtisodiy sohadagi asosiy siyosati bu bozor munosabatlariga o'tish qilib belgilangan edi. Hozirgi kunda biz iqtisodiyoti to'liq bozor munosabatlariga asoslangan davlatlar qatoridan o'rin olmoqdamiz. Bozor munosabatlariga o'tishimiz esa korporativ huquqini dolzarbligini kun oldiga qo'ydi. Hozirgi zamonda bozor munosabatlarini korporativ huquqsiz tassavur qilib bo'lmaydi. Shuning uchun ham ushbu huquqqa va uning obyektlari, subyektlarini tartibga solish uchun normati-huquqiy baza ham ishlab chiqilgan.

Muayyan korporatsiyalar ichida yuzaga keladigan ichki munosabatlar korporativ huquqiy munosabatlar deyiladi. Jumladan, ta'sischilar (ishtirokchilar, a'zolar) ning biror korporatsiyani tashkil etishdan sosiy va umumiy maqsadi tadbirkorlik faoliyati bilan shugullangan holda foyda (daromad) olish hisoblanadi. Korporativ huquqiy munosabatlar deganda, korporatsiya ishtirokchilari (aksionerlari) bilan korporatsiya rahbariyati (direktorlar kengashi, rayosat) o'rtasida, ishtirokchilar (aksionerlar) bilan ishtirokchilar (aksionerlar) o'rtasida, korporatsiya ishchilari bilan korporatsiya rahbariyati (direktorlar kengashi, rayosat) o'rtasida, korporatsiya bilan davlat, davlat

organlari, kreditorlar, xamkolar, boshqa tashkilotlar, fuqarolar o'rtasida buladigan korporatsiya faoliyatiga bog'lik munosabatlar tushuniladi².

Bundan tashqari, korporativ huquqiy munosabatlar — bu yuridik shaxs (asosan, tijorat tashkiloti) faoliyatini tashkil etish, boshqarish va unda ishtirok etish jarayonida vujudga keladigan, korporativ huquq normalari bilan tartibga solinadigan ijtimoiy munosabatlardir. Ushbu munosabatlar, odatda, xo'jalik jamiyatlari va shirkatlari (masalan, aksiyadorlik jamiyati, mas'uliyati cheklangan jamiyat va boshqalar) doirasida shakllanadi. Korporativ munosabatlarning asosiy xususiyati shundaki, ular ishtirokchilar (aksiyadorlar, ta'sischi, ishtirokchilar)ning yuridik shaxsni boshqarishda qatnashish, foyda olish va axborot olish huquqlari bilan bog'liq bo'ladi. Korporativ munosabatlar fuqarolik-huquqiy munosabatlarning bir turi bo'lib, biroq ular ichki (korporatsiya doirasidagi) va tashqi (korporatsiyaning boshqa shaxslar bilan munosabatlari) jihatlariga ega.

Korporativ huquqiy munosabatlarning obyekti — bu mazkur munosabatlar yuzasidan ishtirokchilarning huquq va majburiyatlari qaratilgan moddiy va nomoddiy ne'matlardir. Jumladan, korporativ boshqaruv jarayoni, ustav kapitali va aksiyalar (ulushlar), dividend olish huquqi, jamiyat mol-mulki, axborotga egalik qilish va undan foydalanish huquqi, korporativ qarorlar (umumiy yig'ilish qarorlari va boshqalar).

Shuningdek, korporativ munosabatlarning obyekti sifatida ishtirokchilarning korporativ huquqlari (masalan, ovoz berish huquqi, jamiyatni boshqarishda ishtirok etish huquqi) ham namoyon bo'ladi.

Korporativ huquqiy munosabatlarda ishtirok etuvchi shaxslar subyektlar hisoblanadi. Korporativ huquq subyektlari xo'jalik yurituvchi subyektlar qatoriga kiradi. O'zbekistonda bu milliy va chet el tijorat tashkilotlari va ularning birlashmalari (ittifoqi yoki assotsiatsiyalari), tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanadigan tijoratchi bo'lmagan tashkilotlardir. O'zbekiston Respublikasi va uning joylardagi tuzilmalari fuqarolik qonunchiligi bilan tartibga solinadigan fuqarolar va yuridik shaxslar bilan

² Korporativ nizolar: tushunchasi, turlari va ularni sudda ko'rishning o'ziga xos xususiyatlari [Matn]: sudyalari va aholi uchun amaliy qo'llanma/M.Saidov. — T.: 2019. 30-b.

o‘zaro tenglikka asoslangan tijorat munosabatlariga kirishadilar. Respublika va uning mahalliy tuzilmalari nomidan tijorat munosabatlarida huquq subyekti sifatida o‘z vakolatlariga ko‘ra fuqarolik huquqlariga ega bo‘luvchi va ularni malga oshiruvchi davlat hokimiyati organlari va mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlari chiqadi.

Korporativ subyektlar qatoriga to‘liq shirkat, kommandit shirkat, mas’uliyati cheklangan jamiyat, qo‘shimcha mas’uliyatli jamiyat, aksiyadorlik jamiyatlari, ishlab chiqarish kooperativlari kabilarni kiritish mumkin. Bularning hammasi yuridik shaxs hisoblanib, o‘z xo‘jalik yurituvdagi mulkiga ega bo‘ladi va o‘z majburiyatlari yuzasidan ushbu mol-mulk bilan javob beradi, o‘z nomidan mulkiy va shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo‘ladi, sud da’vogar va javobgar bo‘ladi, mustaqil balans va smetaga ega bo‘ladi³.

Xulosa qilib aytganda, korporativ huquqiy munosabatlar — bu yuridik shaxs faoliyatini tashkil etish va boshqarish jarayonida ishtirok etuvchi shaxslar o‘rtasida yuzaga keladigan, mulkiy va nomulkiy huquqlar bilan bog‘liq ijtimoiy munosabatlardir. Ularning obyektini korporativ huquq va manfaatlar, subyektlari esa korporatsiyaning o‘zi, uning ishtirokchilari va boshqaruv organlaridir. Ammo, hozirgi kunda bizda korporativ boshqaruv sust rivojlangan. Uni kuzatuv kengashlari faoliyati samaradorligini oshirish, mustaqil direktorlar institutini rivojlantirish, ichki audit va kompayens tizimlarini majburiy joriy etish, korporativ shaffoflik va hisobdorlikni kuchaytirish orqali rivojlantirish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Korporativ nizolar: tushunchasi, turlari va ularni sud da’vogarlik o‘ziga xos xususiyatlari [Matn]: sudyalarning va aholi uchun amaliy qo‘llanma/M.Saidov. — Toshkent: 2019. 198 b.
2. H.R.Rahmonqulov, S.S.Gulyamov. Korporativ huquq. Huquqshunoslik oliy o‘quv yurtlari uchun darslik. — Toshkent: TDYI nashriyoti, 2008. 444 b.

³ H.R.Rahmonqulov, S.S.Gulyamov. Korporativ huquq. Huquqshunoslik oliy o‘quv yurtlari uchun darslik. — T.: TDYI nashriyoti, 2008. 98-b.